

Lektion 10: Urlaubsgrüße (Lomaterveisii)

Tässä kappaleessa opit säännöllisten verbien perfektin ja kertomaan lomasta.

Ensimmäinen teksti on Julian ja Hannan viesti Florianille.

(rivi 1) Lieber Florian,   *Hei Florian,*

Sananmukaisesti ”*Rakas Florian*”. Adjektiivin päätte **-er** liittyy miespuoliseen henkilöön tai **der-**sukuisen sanaan. Vrt. kun adjektiivi viittaa naispuoliseen henkilöön: *Liebe Julia*.

Muista myös adverbin **gern(e)** ”*mielellään*” komparatiivimuoto **lieber** ”*mieluummin*”.

(rivi 2) schöne GrüÙe **aus** Tirol! *paljon terveisiä Tirolista.*

Prepositio **aus** on sinulle tuttu vastauksessa kysymykseen ”**Woher kommen Sie?**” – ”**Ich komme aus Wien.**”

Monikon epämääräisessä muodossa adjektiivilla on päätte **-e**, kun adjektiivi on substantiivin edellä. Substantiivin jäljessä adjektiivit eivät taivu koskaan.

(rivit 2-3) Hanna und ich sind hier in **den** Alpen und **genießen unseren Urlaub** sehr.   *Hanna ja minä olemme täällä Alpeilla ja **nautimme meidän lomastamme** paljon.*

Monikon datiivin artikkeli: in **den** Alpen.

Verbi **genießen** vaatii akkusatiivia ja **der-**sukuisen sanan yksikön (**der Urlaub**) artikkelisanalla on päätte **-en**: Tässä omistuspronominin sama päätte **unser-en**. **Edellisessä kappaleessa opit omistuspronimit: Sano ne ääneen.** Tarvittaessa kts. oppikirjan sivu 201.

Tässä kappaleessa opit säännöllisten verbien perfektin.

(rivit 3-4) Gestern **haben** wir einen Ausflug zum Achensee **gemacht** - mit einer Dampfbahn! *Eilen teimme retken Achenjärvelle – höyryjunalla!*

Saksan perfekti (*tässä: wir haben gemacht*) **käännetään suomeen usein imperfektillä.** Puhemielessä perfekti on tärkein menneen ajan aikamuoto.

Perfekti muodostetaan **haben-**apuverbillä ja **pääverbin partisiipin** perfektillä.

Partisiipin perfekti = **ge + verbin vartalo + -t**

vrt. *machen* → **ge-mach-t**

Apuverbi taipuu lauseen tekijän (subjektin) mukaan ja on lauseen toinen sana. Partisiipin perfekti (ge-muoto) ei taivu koskaan ja se on lauseessa viimeisenä.

Taivuta **haben**-apuverbi kaikissa persoonissa.

Prepositiota **mit** käytetään datiivin kanssa, kuten olimme kappaleessa 7: mit **dem** Zug, mit **der** Straßenbahn (vrt. oppikirja 113). Tässä ”mit einer Dampfbahn”: **die**-sukuisen substantiivin epämääräinen artikkeli datiivissa.

(rivit 4-5) Dort **haben** wir eine Schifffahrt **gemacht**. *Teimme siellä laiva-ajelun.*

(rivit 5-6) Die Landschaften sind so schön, und der Kaiserschmarren **hat** sehr gut **geschmeckt**. *Maisemat ovat niin kauniita, ja Kaiserschmarren-jälkiruoka maistui hyvältä.*

Kerrataan perfektin muodostus: apuverbi **haben** + **partisiipin perfekti** (ge-muoto).

Partisiipin perfekti: verbin alkuun tulee etuliite **-ge** ja verbin vartaloon liitetään **-t** tai joskus **-et** (kun vartalo päättyy kirjaimiin **-t** tai **-d** tai useampaan konsonanttiin.)

schmeck- en → ge-schmeck-t → Das hat gut geschmeckt.

arbeit- en → ge-arbeit- et → Florian hat lange gearbeitet.

(rivit 6-8) Wir **haben** viel Spaß **gehabt** und natürlich **haben** wir noch viele andere Sachen für diese Woche **geplant**. *Meillä on ollut hyvin hauskaa ja tietenkin olemme suunnitelleet vielä monia muita asioita tälle viikolle.*

hab-en → ge-hab-t, plan-en → ge-plan-t

(rivit 8-9) Wann kommst du denn **am** Freitag? *Milloin muuten tulet perjantaina?*

Viikonpäivien kanssa käytetään prepositiota **am**. **Luettele kaikki viikonpäivät.**

(rivi 9) Wir können dich **abholen**. *Me voimme hakea sinut.*

Verbi **ab/holen** on eriyvä yhdysverbi. Pronominin **du** akkusatiivimuoto on **dich**. **Kertaa kaikki persoonapronominien akkusatiivimuodot. Opit ne kuudennessa kappaleessa (vrt. s. 95).**

(rivi 10) Viele Grüße und bis bald *Paljon terveisiä ja nähdään pian*

Julia und Hanna

Toinen teksti on Tobiaksen viesti Aylalle.

(rivi 12) Liebe Ayla, *Hei Ayla*

Sananmukaisesti ”*Rakas Ayla*”. Adjektiivin päätte **-e** viittaa naispuoliseen henkilöön tai **die**-sukuisen sanaan.

(rivi 13) wie geht's **dir**? *Miten sinä voit? Mitä **sinulle** kuuluu?*

Huomaa, että tarvitset datiiivia, kun kysyt jonkun henkilön kuulumisia tai vointia.

Verbimuoto säilyy aina samana toisin kuin suomessa. (*Vrt. minä voin, sinä voit, hän voi...*)

Kysy *Miten Te voitte?*

(rivi 13) Viele Grüße von der Ostsee! *Paljon terveisiä Itämereltä!*

(rivit 13-14) **Unser** Seminar auf der Insel Rügen **hat** drei Tage **gedauert**, ... **Meidän** seminaarimme Rügenin saarella **kesti** kolme päivää ...

Pronominin **me** (*wir*) omistuspronomini on **unser/unsere**. Tässä lyhyempi muoto, koska se liittyy **das**-sukuiseen substantiiviin (*das Seminar*).

Verbin **dauern** (*kestää*) vartalo saadaan jättämällä vain **-n** pois:

dauer-n → ge-dauer-t **Sano: Lomani kesti kymmenen päivää.**

(rivit 14-15) ... und danach **habe** ich einfach **abgeschaltet**. ...*ja sen jälkeen vaihdoin yksinkertaisesti vapaalle.*

Eriävän yhdysverbin perfektissä **ge-** tulee etuliitteen ja verbin väliin.

ab/schalten → ab-**ge**-schalt-**et**

Vartalo päättyy kirjaimen **-t** ja siksi perfektiiin liitetään päätte **-et**.

(rivi 15) **Jetzt bin ich** wieder am Strand. *Nyt **minä olen** taas rannalla.*

Miksi lauseessa on käännetty sanajärjestys (...bin ich...)?

(rivit 15-16) Das Wetter ist sonnig und warm, und ich **habe** gerade **gebadet**. *Ilma on aurinkoinen ja lämmin, minä **kävin** juuri **uimassa**.*

Verbin vartalo päättyy kirjaimen **-d** ja sen vuoksi päätte **-et**.

bad-en → ge-bad-**et**

(rivit 16-17) Ich liege **also** nicht nur im Strandkorb. *Minä en **siis** vain makaa rantakorissa. **Mikä on saksaksi "myös"?***

(rivit 17-18) Einige Leute **haben** gestern Beachvolleyball **gespielt**, und ich **habe mitgemacht**. *Muutama ihmiset **pelasivat** eilen rantalentopalloa, ja minä **menin mukaan**.*

Eriävän yhdysverbin perfektissä **ge-** tulee siis etuliitteen ja verbin väliin.

mit/machen → mit-**ge**-macht

(rivit 18-19) Morgen fahre ich **nach Hause**, übrigens über Berlin... *Huomenna matkustan kotiin, muuten Berliinin kautta...* **Miten sanot ”kotona”?**

(rivi 20) Liebe Grüße *Paljon terveisiä*. Sananmukaisesti ”rakkaita terveisiä”. Tobias

Kolmas teksti on Tomin viesti.

(rivi 22) Zürich ist sehr schön, und das Semester **an der ETH fängt** bald **an**. *Zürich on hyvin kaunis ja lukukausi Zürichin teknillisessä korkeakoulussa alkaa pian.*

Huom! Tomi studiert an der ETH.

Ich studiere an der Aalto-Universität.

Kuvassa on ETH:n päärakennus ja sen edessä näköalaterassi Polyterrasse. Lyhennys ETH tarkoittaa (die) Eidgenössische Technische Hochschule eli Zürichin teknillinen korkeakoulu. (eidgenössisch = valaliittolainen = sveitsiläinen)

Eriävä yhdysverbi **an/fangen** taipuu kuten **fahren**: yksikön 2. ja 3. persoonassa on muutos **a > ä**. **Taivuta an/fangen kaikissa persoonissa. Mikä toinen verbi tarkoittaa samaa kuin an/fangen?**

(rivit 23-24) Im Sprachkurs **habe** ich viele Freunde **gekriegt** und natürlich mehr Deutsch **gelernt** – sogar Schweizerdeutsch! *Kielikurssilla olen saanut paljon ystäviä ja tietysti minä olen oppinut enemmän saksaa – jopa Sveitsin saksaa.*

kriegen → ge-kriegt-t, lernen → ge-lern-t

Mikä toinen verbi tarkoittaa samaa kuin kriegen? Verbillä *kriegen* ei ole mitään tekemistä substantiivin **der Krieg,-e** (*sota*) kanssa.

(rivit 24-25) Danach **habe** ein paar Tage frei **gehabt**, also **habe** ich eine Reise in die Alpen **gemacht**. *Sen jälkeen minulla oli pari päivää vapaata, tein siis matkan Alpeille.*

(rivi 26) Klettern ist toll! *Kiipeily on hienoa!*

Jokaisesta verbistä voi muodostaa verbiä vastaavan substantiivin ja ne ovat aina das-sukuisia: klettern ”kiipeillä” → das Klettern ”kiipeily”.

(rivit 26-27) Mein Kletterpartner auf dem Foto ist Nils **aus Hamburg**. *Kiipeilykaverini kuvassa on Nils Hampurista.*

(rivi 28) #Austausch #Urlaub #Alpen   #Vaihto #Loma #Alpit

Sanojen suvut: **der** Austausch, **der** Urlaub, **die** Alpen (*monikko*).

Neljäs teksti on Nilsin viesti.

(rivi 29) Ich **habe** lange nur **gearbeitet**, ... *Olen tehnyt pitkän ajan vain töitä....*

arbeit-en → ge-arbeit-et

(rivi 29- 30) ... aber heute **habe** ich Paragleiten in **den** Alpen **gemacht!** ... *mutta tänään kokeilin varjoliittoa Alpeilla.*

Huomaa monikon datiiivin artikkeli: in **den** Alpen.

Wahnsinn! Empfehle! Danke, Tobias und Anke.

Mahtavaa! Suosittele! Kiitos, Tobias ja Anke.

Verbi *empfehlen* (*suositella*) taipuu kuten *sehen*. Yksikön 2. persoonassa on muutos e>ie.

Taivuta molemmat verbit kaikissa persoonissa.

(rivi 31) #Erlebnisgeschenk #Alpen #Cousins #Elämyslahja #Alpit #Serkut

Sanojen suvut: **das** Erlebnisgeschenk, **die** Alpen (*monikko*), **der** Cousin, -s (*mies*), **die** Kusine, -n (*nainen*)

Kertaa kappaleen sanat (s. 150), Sprechen wir mal-osio (s. 151) ja perfektin muodostus (s. 156).